

De werkelijkheid van Albert Ayler

RICHARD KOLODA

Holy Ghost – The Life & Death Of Free Jazz Pioneer Albert Ayler

Jawbone Press (Londen); 312 pagina's;
£ 14,95; ISBN 978 1 911036 93 7
www.jawbonepress.com

Richard Koloda, Amerikaans musicoloog en advocaat (en naar eigen zeggen een vriend van

wijnen Donald Ayler) heeft de eerste uitputtende biografie van saxofonist Albert Ayler (1936-1970) gepubliceerd. In zijn voorwoord somt hij op met welke misverstanden hij heeft afgerekend:

Aylers mysterieuze dood – na een verdwijning van drie weken werd zijn lichaam in de East River bij Brooklyn gevonden – gaf aanleiding tot

eindeloze speculaties, maar Koloda ziet geen reden om iets anders te veronderstellen dan zelfdoding.

Verder: 'Coltrane is a household name, Ornette Coleman is spoken of in legendary terms, and Eric Dolphy is revered as a tragic saint who died before his time. But Ayler's greatest influence today is on rock musicians.' (Koloda noemt in dat verband onder anderen Patti Smith, John Lurie, Sonic Youth en Lou Reed.)

En: 'It was convenient for critics to link Ayler with the rising Black Power movement, ignoring the reality that, to Ayler, music held a profoundly spiritual power – it was "the healing force of the universe", as he put it.'

Ten slotte: 'Against critical consensus – and Ayler's own assertions – this book also attributes the later changes in Ayler's musical direction to the limited resources of his trumpet-playing younger brother, Donald, which necessitated the shift from the avant-garde playing of Albert's previous trumpet-player, Don Cherry, toward the pop-jazz of his later years.'

Aylers bezoeken aan Nederland worden uitvoerig geboekstaafd, met name de optredens van november 1964, die onder meer resulteerden in het album *The Hilversum Session*. Koloda beschrijft dat tijdens die Europese tournee binnen

het kwartet serieuze problemen ontstonden.

Don Cherry probeerde van zijn heroïneverslaving af te komen door *Schnapps* te drinken, met wisselende resultaten. 'Finally, under (drummer Sunny) Murray's guidance, he attempted to kick his habit by spending two and a half weeks locked in his room, but while experiencing withdrawal he deceitfully took well-measured dosages of marihuana.' Cherry kwam er vol levenskracht uit, 'but also seemingly full of hate for Murray, which he blew out furiously onstage, night after night, in Murray's face'. De wegen van Don Cherry en Albert Ayler scheidden zich kort daarna, 'a collaboration cut too short'.

Als Ayler in de late zomer van 1964 niet naar Europa was gegaan, had zijn loopbaan een heel andere wending kunnen nemen, heeft Koloda achterhaald. De zwarte dichter en jazzauteur Amiri Baraka had een plan bedacht om Ayler op het paard te zetten als dé man van de avant-garde-jazz. Daartoe zouden opnamen van hem worden gemaakt, die John Coltrane zou laten horen aan producer Bob Thiele van het label Impulse! Maar Ayler vertrok naar Denemarken en zijn plaats werd ingenomen door Archie Shepp, wiens album *Four For Trane* eind 1964 op Impulse! verscheen.

[Bert Vuijsje](#)